

ЛУКИАН

МОРСКИ РАЗГОВОРИ

Превод от старогръцки: Александър Ничев, 1971

chitanka.info

1

ДОРИДА И ГАЛАТЕЯ

ДОРИДА

Галатея, един прекрасен любовник, онзи, сицилийският овчар, казват, бил луд по тебе.

ГАЛАТЕЯ

Не се подигравай, Доридо. Какъвто и да е, той е син на Посейдон.

ДОРИДА

Че какво? И на самия Зевс да беше син, смяташ ли, че като е такъв див, космат и, най-грозното от всичко, едноок, потеклото му щеше да бъде от полза за красотата му?

ГАЛАТЕЯ

Че е космат и, както казваш, див, не е грозно — то е мъжествено, — а окоето много отива на челото му и вижда не по-зле от две очи.

ДОРИДА

Изглежда, не Полифем люби тебе, Галатея, ами ти любиш него, толкова много го хвалиш!

ГАЛАТЕЯ

Не че го любя, но не мога да понасям вашата страст да одумвате. И струва ми се, че правите това от завист, защото веднъж, когато беше излязъл на паша и ни видя от скалата да си играем на сушата в полите на Етна, дето брегът се проточва между планината и морето, вас той дори не погледна, а аз единствена от всички му се видях най-хубава и само към мене обръщаше окоето си. Това ви дразни, защото показва, че аз съм по-хубава и достойна за любов, докато вас ви пренебрегват.

ДОРИДА

Като си се видяла хубава на един овчар, и то с недостатъчно зрение, смяташ, че вече заслужаваш завистта ни? Че какво друго можеше да похвали той у тебе, освен белотата ти? И то, защото, мисля, е свикнал със сирене и мляко. Всичко подобно на тях той смята за хубаво. Впрочем, ако поискаш да разбереш каква си на лице, наведи се при безветрие от някоя скала над водата и се огледай — нищо друго, освен една бяла кожа! А пък белотата не заслужава похвала, ако не се вижда и малко руменина.

ГАЛАТЕЯ

И все пак, аз, която съм чисто бяла, имам любовник, па, макар и такъв, докато на вас не ви се възхищава нито овчар, нито моряк, нито лодкар. А Полифем, покрай всичко друго, е и музикант.

ДОРИДА

Мълчи, Галатея! Чухме го да пее, когато завчера дойде да ти прави серенада. Мила Афродито! Все едно, че ревеше магаре! А лирата му каква е! Един гол еленов череп! Рогата служат за рамене, свързал ги и нагласил върху тях струните, без да ги опъне с ключове. Свиреше нещо немюзикално и безвкусно — сам той ревеше едно, а лирата му пригласяше друго, та не можехме да сдържим смеха си при тази любовна песен. Ехо, макар че е тъй бърлива, дори не искаше да отговаря на рева му, срамуваше се да подражава на такава груба и смешна песен. Този изгорник носеше в пазвата си подарък една играчка — малко мече, космато също като него. Е, че кой няма да ти завиди, Галатея, за такъв любовник?

ГАЛАТЕЯ

Тогава ти, Доридо, ни покажи твоя, който сигурно е по-хубав, по-сладкогласен и по-добър свирач на лира.

ДОРИДА

Аз нямам любовник и не се хваля, че съм любима. А циклопът, такъв, какъвто е — той мирише на пръчовина като козел, поглъща, както казват, сурово месо и яде чужденците, които идват тук, — нека ти бъде любовник, и ти си го люби!

2

ЦИКЛОПЪТ И ПОСЕЙДОН

ЦИКЛОПЪТ

Татко, какво изпатих от проклетия чужденец^[1]! След като ме опи, той ме ослепи, като ме нападна, докато спях!

ПОСЕЙДОН

Кой е този, който се е осмелил на това, Полифеме?

ЦИКЛОПЪТ

Първо се наричаше Никой, а после, когато избяга и се намираще извън обсега ми, каза, че се именува Одисей.

ПОСЕЙДОН

Зная за кого говориш — за итакиеца. Връщал се е от Илион. Но как е сторил това той, който съвсем не е безстрашен?

ЦИКЛОПЪТ

Като се върнах от паша, заварих в пещерата си много хора, които явно крояха нещо срещу стадата ми. Когато залостих входа с капака — той е един грамаден камък — и запалих огън с едно дърво, което носех от планината, стори ми се, че те се опитват да се скрият. Аз улових неколцина и, както беше редно, ги изядох, защото бяха разбойници. Тогава онзи страшен хитрец — Никой ли беше, Одисей ли — ми наля и ми даде да изпия едно питие, сладко и ароматно, но много предателско и забъркващо: изведнъж ми се стори, че всичко се върти, самата пещера се обърна наопаки, и аз вече изобщо не бях на себе си, а накрай потънах в сън. А той изострил един кол, при това го и обгорил, и ме ослепи, додето спях. Оттогава ето ме, сляп съм, Посейдоне.

ПОСЕЙДОН

Колко дълбоко си спал, синко, че не си се събудил, докато са те ослепявали! А Одисей как избяга? Сигурен съм, че не е могъл да отмести скалата от входа.

ЦИКЛОПЪТ

Аз я отмахнах, та по-лесно да го хвана, като излиза. Седнал на входа, аз простирах ръце и се мъчех да го уловя, като пусках само овцете да излязат на паша. Заръчах на овена какво трябва да прави вместо мене.

ПОСЕЙДОН

Разбирам. Скрити под овцете, те незабелязано са се измъкнали. Но ти трябваше да повикаш другите циклопи на помощ срещу него.

ЦИКЛОПЪТ

Извиках ги, татко, и те дойдоха. Но когато запитаха за името на предателя и аз казах „Никой“, те ме взеха за луд и си отидоха. Така, проклетникът, ме изигра с името си. И това, което ме измъчва най-много, е, че за подигравка над нещастieto ми той каза: „Дори баща ти Посейдон не ще те излекува!“

ПОСЕЙДОН

Бъди спокоен, синко. Аз ще му отмъстя, за да разбере, че ако не мога да лекувам слепота на очи, от мене зависи съдбата на плуващите, тяхното спасение или гибел. А той е все още в морето.

[1] Циклопът е Полифем. Той говори за Одисей. Епизодът е взет от „Одисея“. — Б.пр. ↑

3

ПОСЕЙДОН И АЛФЕЙ

ПОСЕЙДОН

Каква е тази работа, Алфее? Единствен от всички ти се вливаш в морето, без да се смесиш с водата му, както правят всички реки, без да се разлееш и отдъхнеш — и през морето ти си цял, пазиш сладкия вкус на течението си, несмесен и чист бързаш не зная за къде, промъкваш се в дълбините като чайка или чапла. И изглежда, че нейде се издигаш и пак се показваш на повърхността.

АЛФЕЙ

Това е любовна работа, Посейдоне, затова недей ме укорява. И ти самият често си се влюбвал.

ПОСЕЙДОН

Жена, нимфа или някоя nereida любиш, Алфее?

АЛФЕЙ

Една мъничка река, Посейдоне.

ПОСЕЙДОН

А в коя земя тече тя?

АЛФЕЙ

Островитянка е, сицилийка. Аретуза я наричат.

ПОСЕЙДОН

Зная Аретуза, Алфее, много е хубава! Прозрачна е, блика от чисто място, водата ѝ блести върху камъчетата и цялата изглежда като сребърна.

АЛФЕЙ

Колко добре я познаваш, Посейдоне! При нея отивам сега.

ПОСЕЙДОН

Хайде, върви и бъди щастлив в любовта! Но кажи ми едно: как си видял Аретуза, когато самият ти си аркадец, а тя е в Сиракуза?

АЛФЕЙ

Бързам, Посейдоне, задържаш ме с излишни въпроси.

ПОСЕЙДОН

Прав си. Върви при любимата си, изплавай от морето, смеси се любовно с нея и станете едно течение.

4

МЕНЕЛАЙ И ПРОТЕЙ

МЕНЕЛАЙ

Че се превръщаш във вода, Протее, не е неправдоподобно, щом си морски бог, в дърво — също е допустимо; ако се преобразиш на лъв, и това не е за невярване. Но че можеш да ставаш на огън, ти, който живееш в морето, това много ме учудва, не го вярвам.

ПРОТЕЙ

Не се чуди, Менелай. Наистина ставам.

МЕНЕЛАЙ

Видях и сам, но ми се струва — нека ти го кажа, — че в тая работа притуряш някаква шарлатания и излъгваш очите на зрителите, а сам не се превръщаш в нищо подобно.

ПРОТЕЙ

Че каква лъжа може да има в толкова явни неща? Не видя ли със собствените си очи в колко неща се превърнах? Но ако не вярваш и работата ти се вижда лъжлива, тоест, че пред очите ти е една измамна видимост, когато стана огън, доближи ръката си до мене, юначе. Тогава ще разбереш дали само изглеждам на огън, или имам и свойството да обгарям.

МЕНЕЛАЙ

Този опит не е сигурен, Протее.

ПРОТЕЙ

Ти, Менелай, изглежда, не си виждал никога полип и не знаеш какво е свойството на тази риба^[1].

МЕНЕЛАЙ

Не, полип съм виждал, но какво свойство има, с удоволствие бих чул от тебе.

ПРОТЕЙ

До каквата скала се доближи, залови се с пипалата си и прилепне, на нея се уподобява и променя цвета си според този на скалата, за да избегне от рибарите — без да се преобразява, но и без поради това да бъде видим, тъй като се е уподобил на камъка.

МЕНЕЛАЙ

Тъй казват. Но твоето е много по-невероятно, Протее.

ПРОТЕЙ

Не зная, на какво друго би могъл да вярваш, Менелай, щом не вярваш на собствените си очи.

МЕНЕЛАЙ

Видях, наистина, но тази работа е чудо: едно и също лице — огън и вода!

[1] Всъщност полипът не е риба, а мекотело. — Б.пр. ↑

5

ПАНОПА И ГАЛЕНА

ПАНОПА

Галена, видя ли какво направи вчера Ерида на пира в Тесалия, задето не е била поканена и тя на празненството?

ГАЛЕНА

Аз не отидох на пира с вас. Посейдон ми заповяда, Панопа, да пазя през това време морето безбурно. Но какво е направила Ерида, щом не е била там?

ПАНОПА

Тетида и Пелей вече бяха се оттеглили в брачната си стая, въведени от Амфитрита и Посейдон, когато Ерида, незабелязана от никого — а това ѝ се удаде лесно, тъй като едни пиеха, а други ръкопляскаха, впадени в свирнята на Аполон или в песните на музите, — хвърли на трапезата една прекрасна ябълка, цялата златна, Галено! На нея пишеше: „За най-хубавата“. Тя се търкулна и сякаш нарочно спря там, дето бяха Хера, Афродита и Атина.

Когато Хермес я вдигна и прочете надписа, ние, nereидите, млъкнахме. Какво можехме да правим в тяхно присъствие? Те почнаха да се карат. Всяка смяташе, че ябълката се пада на нея, и ако Зевс не бе ги разделил, работата щеше да стигне до бой. Той каза: „Сам аз не ще реша тоя спор“ — макар че те искаха той да отсъди, — „ами вървете на планината Ида, при сина на Приам; той обича красотата и ще съумее да определи най-хубавата. Неговата присъда не ще бъде погрешна.“

ГАЛЕНА

А богините, Панопа?

ПАНОПА

Днес, мисля, отиват на Ида, а след малко някой ще дойде да ни съобщи коя е победителката.

ГАЛЕНА

Още отсега ти казвам, че щом се състезава и Афродита, друга не ще победи — освен ако съдията съвсем не вижда.

6

ЕДИН ТРИТОН, АМИМОНА И ПОСЕЙДОН

ТРИТОНЪТ

Посейдоне, при Лерна всеки ден дохожда за вода една девойка, чудна хубавица! Аз поне не зная да съм виждал по-хубаво момиче.

ПОСЕЙДОН

Каква е тя, тритоне? Свободно родена ли, или е някаква робиня — водоноска?

ТРИТОНЪТ

Съвсем не, ами е дъщеря на онзи прочут египтянин, една от петдесетте девойки, на име Амимона — научих как се казва и кой е родът ѝ. Данай държи строго дъщерите си, учи ги сами да си вършат работата, праща ги да си черпят вода и ги възпитава да бъдат неуморни във всичко друго.

ПОСЕЙДОН

Но сама ли минава толкоз дълъг път от Аргос до Лерна?

ТРИТОНЪТ

Сама. Аргос е съвсем безводен, както знаеш, та винаги трябва да се носи вода от другаде.

ПОСЕЙДОН

Тритоне, силно ме развълнува, като ми каза за тази девойка. Хайде да идем при нея!

ТРИТОНЪТ

Да идем. Вече е време за вода. Сега тя ще е почти по средата на пътя за Лерна.

ПОСЕЙДОН

Тогава впрегни колесницата. Или не, за да запретнем конете в ярема и да приготвим колесницата, трябва много време. Я доведи ми един делфин, от бързите. Ще го яхна и ще стигнем много бързо.

ТРИТОНЪТ

Ето ти, този делфин е най-бързият.

ПОСЕЙДОН

Добре. Да вървим! Ти плувай край мене, тритоне. Понеже вече сме в Лерна, аз ще залегна тук някъде, а ти наблюдавай. Като забележиш да се приближава...

ТРИТОНЪТ

Тя е близо до тебе.

ПОСЕЙДОН

Хубава, цъфтяща девойка, тритоне! Но трябва да я хванем!

АМИМОНА

Човече, къде ме влачиш? Ти си търговец на роби и, изглежда, си ни изпратен от чичо Египт. Ще извикам татко!

ТРИТОНЪТ

Мълчи, Амимона! Това е Посейдон!

АМИМОНА

За какъв Посейдон ми приказваш! — Човече, защо ме насилваш и влачиш към морето? Ако вляза вътре, ще се удавя аз, бедната!

Успокой се, нищо лошо няма да изпатиш. Ще направя да бликне извор тук на твоето име, като ударя с тризъбеца си скалата близо до брега. А ти ще бъдеш блажена и след като умреш, единствена сред сестрите си не ще носиш вода.^[1]

[1] Четиридесет и девет от петдесетте данаиди по заповед на баща си убили своите съпрузи, за което след смъртта си били осъдени да наливат вода в бездънна бъчва. — Б.пр. ↑

7

НОТ И ЗЕФИР

НОТ

Зефире, нали Зевс, обзет от страст, обезчести тази телица, която Хермес води през морето към Египет?

ЗЕФИР

Да, Ноте. Но тогава тя не беше телица, а момиче, дъщеря на речния бог Инах. Сега Хера я направи такава от ревност, защото виждаше, че Зевс я люби силно.

НОТ

Значи, и сега той все още люби кравата?

ЗЕФИР

Разбира се, затова я прати в Египет, а на нас заръча да не вълнуваме морето, докато тя преплува, та като роди там (вече е трудна), и тя, и рожбата ѝ^[1] да станат богове.

НОТ

Телицата — богиня?!

ЗЕФИР

Разбира се, Ноте. Както каза Хермес, тя ще предвожда плаващите и тя ще бъде наша господарка, на когото от нас иска ще разрешава или забранява да духа.

НОТ

Тогава, трябва да бъдем внимателни към нея, Зефире, щом е вече наша господарка.

ЗЕФИР

Естествено. Така ще стане по-благосклонна към нас. Но вече премина морето и стъпи на сушата. Виждаш ли как вече не ходи на четири крака. Хермес я изправи и превърна отново в прекрасна жена.

НОТ

О, това е чудно, Зефире! Няма вече рогата, опашката и раздвоените копита, има една прелестна девойка! Но какво стана с Хермес, та се преобрази и от момък стана куча муцуна^[2]?

ЗЕФИР

Нека не се бъркаме в това, защото той по-добре знае какво трябва да прави.

[1] Т.е. Епаф. — Б.пр. ↑

[2] Хермес се превръща в египетския бог Анубис, представян като човек с кучешка глава. — Б.пр. ↑

8

ПОСЕЙДОН И ДЕЛФИНИ

ПОСЕЙДОН

Браво на вас, делфини, че винаги сте човеколюбиви! Някога поехте и донесохте на Истъма сина на Ино^[1], когато той, заедно с майка си, падна от Скироновата скала, а сега ти подхвана китариста, този от Метимна^[2], изнесе го на Тенар заедно с празничната одежда и с китарата му и не допусна да загине мърцина от ръцете на моряците.

ДЕЛФИНЪТ

Не се чуди, Посейдоне, че правим добро на хората: и ние самите от хора сме станали риби.

ПОСЕЙДОН

Да, и обвинявам Дионис, задето, като ви победи в морска битка, ви преобрази^[3], докато трябваше само да ви покори, както подчини всички други. Но как се разви историята с въпросния Арион, делфине?

ДЕЛФИНЪТ

Периандър, мисля, го харесвал и често го викал заради изкусната му свирня. Благодарение на тирана Арион забогатял и решил да отплува за дома си, в Метимна, да покаже там богатствата си. Качил се на кораба на някакви разбойници. Показал им, че носи много злато и сребро. Като стигнали към средата на Егея, моряците направили заговор срещу него. Тогава той — аз чувах всичко, защото плувах край кораба — каза: „Щом сте решили това, оставете ме поне да си взема одеждата, да изпея една погребална песен за самия себе си и тогава сам ще се хвърля в морето.“ Разрешиха му моряците, той взе одеждата си и пя много изкусно. После се хвърли в морето с мисълта, че веднага ще умре. Но аз го подхванах, натоварих го на гърба си и го изнесох на Тенар.

ПОСЕЙДОН

Похвалявам те за любовта ти към музиката! Достойно си се отплатил за песента му!

[1] Син на Ино е Меликерт. — Б.пр. ↑

[2] Китаристът от Метимна е Арион, по-нататък посочен и с името си. — Б.пр. ↑

[3] При едно морско пътешествие Дионис бил нападат от пирати, които победил и превърнал в делфини. — Б.пр. ↑

9

ПОСЕЙДОН, АМФИТРИТА И НЕРЕИДИ

ПОСЕЙДОН

Нека тази теснина, дето падна девойката^[1], се нарича на нейното име „Хелеспонт“! А вие, nereidi, вземете тялото ѝ и го занесете в Трояда, за да бъде погребано от тамошните хора.

АМФИТРИТА

Не, Посейдоне, нека бъде погребана тук, в своето море! Жал ни е, дето по вина на мащеха ѝ я постигна такава печална участ!

ПОСЕЙДОН

Това не е позволено, Амфитрито. После не е хубаво да лежи тук някъде под пясъка. Както казах, тя трябва да се погребе в Трояда или в Херсонес. За нея ще бъде не малка утеха, че скоро същото ще постигне и Ино: преследвана от Атамант, тя, прегърнала сина си, ще се хвърли в морето от върха на Китерон, оттам, дето той се надвесва над морето. Но пък ще трябва да я спасим, за да угодим на Дионис: Ино е негова гледачка и дойка.

АМФИТРИТА

Не би трябвало, щом е такава престъпница.

ПОСЕЙДОН

Да, Амфитрито, но да откажеш на Дионис, не бива.

НЕРЕИДА

А какво стана с Хела, че падна от овена, докато брат ѝ Фрикс пътува благополучно?

ПОСЕЙДОН

Това е естествено. Той е момък и може да издържа на бързото движение, докато тя, несвикнала, след като се качва на такова странно превозно средство и поглежда към бездънната пропаст, се изплашва. Същевременно горещината я обхваща, силата на полета я замайва, тя изпуска рогата на овена, за които се държи, и пада в морето.

НЕРЕИДА

Не трябваше ли майка ѝ Нефела да ѝ помогне, докато е падала?

ПОСЕЙДОН

Трябваше, но Мойрата е много по-могъща от Нефела.

[1] Девојката е Хела. Хелеспонт (дн. Дарданели) означава „Море на Хела“. За да угоди на втората си жена Ино, беотийският цар Атамант решил да принесе в жертва своите деца Фрикс и Хела. По тайнствен начин обаче майка им Нефела ги покачила на един златорунен овен, който полетял с тях на изток. — Б.пр. ↑

10

ИРИДА И ПОСЕЙДОН

ИРИДА

Посейдоне, блуждаещия остров^[1], който е откъснат от Сицилия и все още се носи под водата — него, казва Зевс, го спри вече, покажи го и го направи да стои сигурно, ясно видим^[2], сред Егея, като го закрепил здраво. Трябва му за нещо.

ПОСЕЙДОН

Това ще бъде сторено, Иридо. Но, все пак, каква полза ще има той, когато островът се покаже и престане да плува?

ИРИДА

На него Лето трябва да роди. Тя вече се чувства зле от родилните болки.

ПОСЕЙДОН

И какво? Не стига ли небето, за да ражда? Да оставим небето, ами цялата земя не би ли могла да приеме рожбата ѝ?

ИРИДА

Не, Посейдоне. Хера закле с тежка клетва земята да не дава на Лето подслон, когато тя ще ражда. Този остров не е хванат от клетвата, защото не се вижда.

ПОСЕЙДОН

Разбирам. — Спри, острове, изплувай от дълбината и не се потапяй вече, стой здраво и приеми, преблажени, двете деца на брат ми, най-прекрасните сред боговете! Вие, тритони, пренесете Лето на него! Нека навред бъде безветрие! Колкото за дракона^[3], който сега я мъчи и ужасява, децата ѝ още щом се родят, ще му отмъстят, ще му

платят заради майка си. — Извести на Зевс, че всичко е готово. Делос спря. Нека Лето дойде и роди!

[1] Блуждаещият остров е Делос, споменат с името си в самия край на диалога. — Б.пр. ↑

[2] Всъщност самото име Делос означава „видим“. — Б.пр. ↑

[3] Драконът е страховитата змия Питон, убита от Аполон. — Б.пр. ↑

11

КСАНТ И МОРЕТО

КСАНТ

Море, приеми ме, страшно си изпатих, угаси раните ми^[1].

МОРЕТО

Какво е това, Ксанте? Кой те запали?

КСАНТ

Хефест. Целият съм овъглен аз, нещастният! Пламтя!

МОРЕТО

Но защо е хвърлил огъня си върху тебе?

КСАНТ

Заради сина на нашата Тетида. Той избиваше фригийците^[2] и аз му се помолих за тях, но не спрях гнева му: с трупове им той запречваше течението ми. Смилих се над нещастниците и тръгнах срещу него с намерение да го удавя, та, като се уплаши, да остави хората.

Тогава Хефест — той се случи някъде наблизко — взе, мисля, всичкия огън, който имаше, и всичкия от Етиа и от другаде, и ме нападна, запали брястовете и тамариксите, свари нещастните ми риби и змиорки, а самия мене направи да завря и едва-що не ме пресуши. Виждаш в какво положение съм от толкова изгаряния!

МОРЕТО

Ти си мътен и горещ, Ксанте, и това е естествено: кръвта е от трупове, а горещината, както казваш, от огъня. Но пада ти се, Ксанте, задето си се вдигнал против моя внук, без да го зачетеш като син на nereida.

КСАНТ

Значи, не трябваше да се смиля над моите съседи, фригийците?

МОРЕТО

А Хефест не трябваше ли да се смили над Ахил, сина на Тетида?

[1] Епизодът се намира у Омир, „Илиада“. — Б.пр. ↑

[2] С фригийци тук, както и многократно другаде, се означават троянците. — Б.пр. ↑

12

ДОРИДА И ТЕТИДА

ДОРИДА

Защо плачеш, Тетидо?

ТЕТИДА

Видях една прекрасна девойка, Доридо, хвърлена от баща ѝ в ковчег заедно с току-що роденото си дете^[1]. Баща ѝ заповядал на моряците да вземат ковчега и, когато се откъснат много от сушата, да го пуснат в морето, та да загине, бедната, и тя самата, и детето ѝ.

ДОРИДА

Защо, сестро? Кажи, ако си научила нещо сигурно.

ТЕТИДА

Акризий, бащата, искал да запази моминството на тази прекрасна девица, та я затворил в медна стая. След това — истина ли е, не мога да кажа, но говорят, че Зевс, превърнат в златен дъжд, протекъл през покрива към нея, а тя приела в скута си течащия бог и станала трудна. Като усетил това, баща ѝ, един суров и ревнив старец, се разлютил, помислил, че е била съблазнена от човек, и я хвърля в ковчега веднага след като родила.

ДОРИДА

Какво правеше тя, когато я туряха в него, Тетидо?

ТЕТИДА

За себе си не говореше, Доридо, понасяше мълком присъдата си, но молеше да не предават на смърт детето и със сълзи на очи го показваше на дядо му, да види какво е хубаво. А то, горкото, не знаеше нещастиято си и се усмихваше на морето. Очите ми се наливат със сълзи, когато си спомня това.

ДОРИДА

И мене ме просълзи. Но вече мъртви ли са?

ТЕТИДА

Не. Ковчегът все още плува около Сериф и ги пази живи.

ДОРИДА

Тогава, защо не ги спасим, като го заплетем в мрежите на тия серифски рибари? Те ще го измъкнат и ще ги спасят, ясно е.

ТЕТИДА

Добре казваш, тъй да сторим! Не бива да умре нито тя, нито детето. То е тъй хубаво!

[1] Девојката е Даная, а детето — Персей. На цар Акризий, баща на Даная, било предсказано, че ще загине от ръката на своя внук. Затова той затворил дъщеря си в медна кула. Зевс, превърнат в златен дъжд, проникнал в кулата, и от връзката му с Даная се родил Персей. В края на краищата предсказанието се сбъднало: внукът убил дядо си на едно състезание, като запратил, без да иска, диска си към него. — Б.пр.

↑

13

ЕНИПЕЙ И ПОСЕЙДОН

ЕНИПЕЙ

Не са хубави тия неща, Посейдоне! Ще ти кажа направо: завъртял си се около любимата ми и, преобразен на мене, си отнел девствеността на момичето^[1]. А то е мислело, че аз извършвам това, и затуй ти се отдало.

ПОСЕЙДОН

Та ти, Енипее, беше надменен и муден. Всеки ден дохождаше при тебе тази тъй хубава девойка, изгаряща от любов, но ти я пренебрегваше и се радваше на страданията ѝ. Тя бродеше по бреговете ти, влизаше във водата и понякога се къпеше, като жадуваше да те срещне, а ти ѝ се големееше.

ЕНИПЕЙ

И какво? Заради това ти трябваше да отнемеш любовта ми, да се представиш за Енипей, вместо за Посейдон, и да измамиш Тиро, тази простодушна девойка?

ПОСЕЙДОН

Късно ревнуваш, Енипее, след като по-рано беше надменен. Но с Тиро не се случи нищо лошо, тя мислеше, че ти отнемаш девствеността ѝ.

ЕНИПЕЙ

Не е така! На отиване ти си ѝ казал, че си Посейдон, и това я огорчило много силно. Аз съм онеправдан в това, че си се наслаждавал на нещо мое — разстлал си бил една пурпурна вълна, която ви е скривала, и си се любил с моето момиче.

ПОСЕЙДОН

Да, защото ти не искаше, Енипее.

[1] Момичето, за което става дума, е Тиро, спомената по-долу и с името си. — Б.пр. ↑

14

ЕДИН ТРИТОН И НЕРЕИДИ

ТРИТОНЪТ

Вашето чудовище, nereиди, което изпратихте срещу Кефеевата дъщеря Андромеда, не само че не е сторило зло на девойката, както смятахте, ами и самото то е вече мъртво.

НЕРЕИДА

Кой го е умъртвил, тритоне? Или Кефей, излагайки девойката като примамка, го е нападнал и убил, скрит в засада с голяма войска?

ТРИТОНЪТ

Не, Ифианасо. Но аз мисля, че вие всички знаете Персей, сина на Даная, който, заедно с майка си, бе затворен в ковчег и хвърлен от дядо си в морето, а вие го съжалихте и спасихте.

ИФИАНАСА

Зная за кого говориш. Сигурно той е станал вече момък — храбрец и хубавец.

ТРИТОНЪТ

Той уби чудовището.

ИФИАНАСА

Защо, тритоне? Тъй ли трябваше да ни се отблагодарява, задето го спасихме?

ТРИТОНЪТ

Аз ще ви разкажа как е станало всичко. Той бил пратен срещу горгоните, да извърши този подвиг по заповед на царя^[1], и когато стигнал в Либия...

ИФИАНАСА

Как, тритоне? Сам? Или е водил и други, съратници? Та иначе пътят е труден.

ТРИТОНЪТ

Прелетял по въздуха. Крилат го направила Атина. А когато стигнал там, дето живеели горгоните, те, мисля, спели. Тогава той отсякъл главата на Медуза и отлетял.

ИФИАНАСА

Как е могъл да я погледне? Никой не може да ги гледа. Който ги види, след тях вече нищо друго не ще може да види^[2].

ТРИТОНЪТ

Атина поставила пред него щита си — чух го да разказва това на Андромеда, а после и на Кефей, — та Атина направила да види в блестящия щит като в огледало образа на Медуза. След това той хванал косите ѝ с лявата си ръка, но гледал към отражението, а с кривия си меч в дясната ѝ отрязал главата и още преди да се събудят сестрите ѝ, отлетял.

Когато стига етиопското крайбрежие, той лети вече близо до земята и вижда Андромеда, прикована на една издадена скала, прекрасна, о богове, с разпуснати коси, полугола, с непокрити гърди! И първо, обзет от жал, я разпитвал за участта ѝ и за причината на присъдата и, а малко по-малко, обзет от любов — той е трябвало да спаси девойката, — решил да ѝ помогне. И когато чудовището се спуснало страховито, за да погълне Андромеда, момъкът, издигнат във въздуха, с едната си ръка стиска меча и му нанася удари, а с другата му показва горгоната и го превръща в камък. То е мъртво, и по-голямата част от него, която видяла Медуза, е вкаменена. А Персей освободил девойката от въжето, подал ѝ ръка и я поел, когато тя слизала на пръсти от хлъзгавата скала. Сега се жени за нея в дома на Кефей и ще я отведе в Аргос. Така вместо смърт тя намери мъж, и то не какъв да е.

ИФИАНАСА

Аз не се сърдя много за станалото. Какво е съгрешила към нас девойката, ако майка ѝ^[3] е била горделива и се е смятала за по-хубава

от нас?

ДОРИДА

Но тъкмо тъй щеше да я заболи за дъщеря й — нали е майка?

ИФИАНАСА

Нека вече не припомняме тези неща, Доридо — че една варварка е приказвала повече, отколкото й се пада. Достатъчно я наказахме със страха за дъщеря й. Нека сега се радваме на сватбата!

[1] Заповедта била на цар Полидект, владетел на остров Сериф, на чийто бряг бил спрял ковчегът с Даная и Персей. — Б.пр. ↑

[2] При вида на горгоните, както се вижда и от продължението на диалога, всяко живо същество се вкаменявало. — Б.пр. ↑

[3] Касиопея. — Б.пр. ↑

15

ЗЕФИР И НОТ

ЗЕФИР

Откакто съществувам и духам, никога не съм виждал по-величествено шествие в морето. Ти не го ли видя, Ноте?

НОТ

За какво шествие говориш, Зефире? Кои участваха в него?

ЗЕФИР

Пропуснал си извънредно приятно зрелище, каквото вече няма да видиш.

НОТ

Работех около Червеното море, духах и в част от Индия, по крайбрежието на тая страна, та не зная нищо от това, за което говориш.

ЗЕФИР

Но знаеш Агенор от Сидон, нали?

НОТ

Да, бащата на Европа. Е?

ЗЕФИР

Тъкмо за нея ще ти разкажа.

НОТ

За туй, че Зевс от дълго време люби тази девойка? Това го зная отдавна.

ЗЕФИР

Значи, за любовта му знаеш, а сега чуй по-нататък.

Европа беше слязла на брега да си играе и водеше дружки. Тогава Зевс се уподоби на бик и започна да играе с тях. Той беше прекрасен: съвсем бял, с извити рога, с кротък поглед. Подскачаше и той на брега и нежно — нежно мучеше, та Европа дори се осмели да го възседне. Щом стана това, Зевс бързо се втурна към морето с нея на гърба, хвърли се във водата и заплува, а тя, страшно изплашена от станалото, се държеше с лявата ръка за единия му рог, за да не се свлече, а с другата придържаше разветия си пеплос.

НОТ

Приятно зрелище си видял, Зефире, любовно: Зевс плува и носи любимата си!

ЗЕФИР

Но това, което стана после, бе много по-приятно, Ноте. Изведнъж морето притихна, навлече върху себе си безветрие, показва се гладко. Ние всички мълчахме и само като зрители следяхме това, което ставаше. Ероси летяха почти над водата, та от време на време я докосваха с върха на нозете си, носеха запалени факли и пееха сватбена песен, а nereидите бяха изплавали, препускаха на делфини и ръкопляскаха. Повечето бяха полуголи. Тритоните и всички други морски същества, които не внушават страх, танцуваха около девойката. Посейдон, възкачен на колесница, заедно с Амфитрита, седнала до него, весело препускаше и отваряше път на плаващия си брат. Накрай два тритона носеха Афродита, която бе легнала върху мида и пръскаше различни цветя върху невестата.

Това стана от Финикия до Крит. А когато стъпиха на острова, бика вече го нямаше: Зевс, хванал Европа за ръка, я поведе към Дионисовата пещера, почервеняла, с приведен поглед: знаеше вече за какво я води. А ние се хвърлихме в морето — един насам, друг натам — и го развълнувахме цялото.

НОТ

Блазе ти за това зрелище, Зефире! Аз пък гледах грифони, слонове и черни хора...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.